

sygn. akt IC 1415/20

WYROK W IMIENIU

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 czerwca 2021 roku

Sąd Rejonowy w Częstochowie Wydział I Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Ryszard Myrda

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Joanna Kopica

po rozpoznaniu w dniu 17 czerwca 2021 roku w Częstochowie na rozprawie

sprawy z powództwa A. W.

przeciwko (...) S.A. w W.

o zadośćuczynienie

1. zasądza od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powódki A. W. kwotę 30 000 złotych (trzydzieści tysięcy złotych) tytułem zadośćuczynienia z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 17 czerwca 2021 r. do dnia zapłaty,
2. oddala powództwo w pozostałej części,
3. znosi wzajemnie koszty postępowania między stronami,
4. kosztami sądowymi i wydatkami postępowania obciąża Skarb Państwa – Sąd Rejonowy w Częstochowie.

sygn.akt I C 1415/20

UZASADNIENIE

W pozwie z 21 lipca 2020 roku powódka A. W. wniosła o zasądzenie na jej rzecz od pozwanej (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. tytułem zadośćuczynienia kwoty 60 000 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 26 czerwca 2019 roku do dnia zapłaty oraz kosztami postępowania w tym kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu żądania pozwu powódka wskazała, iż jej roszczenie względem pozwanej wynika ze zdarzenia, które miało miejsce 6 września 2006. tj. śmierci P. W.-męża powódki. Do jego śmierci doszło na skutek wypadku komunikacyjnego z winy korzystającego z ubezpieczenia o odpowiedzialności cywilnej u pozwanej. P. W. był pasażerem pojazdu kierowanego przez U. B., który czołowo zderzył się z prowadzonym przez J. G. samochodem ciężarowym marki V. o nr rej. (...).

Powódka uzyskała odszkodowanie w związku ze śmiercią męża. Natomiast, co do zadośćuczynienia ubezpieczyciel odmówił jego wypłaty. Małżeństwo W. posiadało tróję dzieci z czego najstarszy syn w chwili śmierci miał 3 lata, a najmłodsza córka niecały rok. Śmierć męża była dla powódki najbardziej traumatycznym przeżyciem w jej życiu. Przez dłuższy czas cierpiała na bezsenności co było przyczyną podjęcia leczenia psychiatrycznego U. męża spowodowała zmianę dotychczas spokojnego, szczęśliwego życia jej rodziny

Nagła i tragiczna śmierć P. W. była dla powódki ogromnym szokiem. A. W. nie mogła sobie poradzić ze stratą męża. Powyższe miało ogromny wpływ na pogorszenie się jej stanu psychicznego.

W odpowiedzi na pozew pozwana zakwestionowała powództwo zarówno co do zasady jak i wysokości i wniosła o jego oddalenie w całości, zasądzenie od strony powodowej zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Uzasadniając swoje stanowisko pozwana podniosła, iż postępowanie dotyczące zasądzenia odszkodowania obejmowało również miarkowanie krzywd niematerialnych doznanych przez powódkę, zatem kolejne postępowanie tym razem o zadośćuczynienie winno podlegać oddaleniu. Pozwana podniosła również zarzut zbyt wygórowanego roszczenia dotyczącego wysokości dochodzonego zadośćuczynienia.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 6 września 2006 w C. P. W. zmarł na skutek kolizji drogowej spowodowanej przez J. G.. Sprawca korzystał z obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej u pozwanej.

(dowód: wyrok Sądu Rejonowego w Częstochowie z dnia 10 kwietnia 2021r. w sprawie sygn.akt XVI K 1071/11 k. 12,13, odpis skrócony aktu zgonu k. 15)

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Częstochowie z dnia 15 września 2008 roku w sprawie IC 5/08 zasądzone od pozwanego (...) SA z siedzibą w W. na rzecz A. W. kwotę 40.000 zł tytułem odszkodowania dla najbliższego członka rodziny z uwagi na związane ze śmiercią męża znaczne pogorszenie sytuacji życiowej.

(dowód: wyrok Sądu Rejonowego w Częstochowie sygn.akt IC 5/08 wraz z uzasadnieniem k. 17-22)

Na skutek zgłoszenia roszczenia przez powódkę pozwana pismem z dnia 25 czerwca 2019r. odmówiła wypłaty zadośćuczynienia.

(dowód: pismo (...) SA Odszkodowania z 21 czerwca 2019r. k. 23-25; pismo pozwanej z 25.06.2019r. k. 26)

Zmarły P. W. był mężem A. W. i ojcem jej trójki dzieci. Powódka w chwili śmierci męża miała 35 lat, natomiast ich najstarszy syn miał 3 lata, a najmłodsze dziecko nie miało jeszcze roku. Powódka w chwili śmierci męża nie pracowała zawodowo, zajmowała się domem i dziećmi. To mąż utrzymywał rodzinę. Po śmierci męża powódka podjęła pracę w przedsiębiorstwie (...). Powódka po nagłej, niespodziewanej śmierci męża przeżywała proces żałoby pod postacią zaburzeń depresyjnych. A. W. nie miała ochoty żyć, nie interesowała się dziećmi. Miała problemy ze snem przez ok 1,5 roku po śmierci męża. Powyższe skłoniło ją do podjęcia leczenia u specjalisty. Od psychiatry dostawała leki nasenne, jednak nie zażywała ich w przepisanej dawce, gdyż nie chciała się uzależnić. Powódka nie miała apetytu, wszystko było jej obojętne, chciała, żeby wszyscy dali jej spokój. Małżeństwo powódki żyło zgodnie, kiedy A. W. podjęła zatrudnienie, w czasie jej nieobecności P. W. przejmował wszystkie obowiązki domowe.

Więzi łączące małżonków jak i wszystkich członków rodziny był silne. Również dzieci nie mogły się pogodzić ze śmiercią ojca. Najstarszy syn Ł. w czasie odwiedzin grobu ojca „rzucił się” na pomnik i wołał, że chce do taty. W późniejszym wieku tęsknota za ojcem objawiała się przejawami buntu.

Po śmierci męża powódka musiała zmierzyć się z utratą osoby najbliższej oraz z wychowaniem trójki bardzo małych dzieci co związane jest z poczuciem ogromnej odpowiedzialności i obciążeniem psychicznym. Po 6 latach od śmierci męża powódka zakupiła mieszkanie w miejscowości R. i wyprowadziła się od teściowej. Dopiero w tym momencie doszło do zakończenia ostatniej fazy żałoby tj. przeorganizowania życia .

(dowód: opinia biegłego psychiatry k. 59-63; ustna opinia uzupełniająca biegłego k. 87; zeznania powódki A. W. k. 87, 88; zeznania świadka D. W. k. 53,54)

Ustalając stan faktyczny Sąd oparł się na załączonych do akt sprawy dokumentach, które nie budziły wątpliwości, że zostały sporządzone przez osoby, których podpisy znajdują się pod ich treścią lub że pochodzą one od organów w ich treści wskazanych. Forma i treść tych pism były właściwe dla dokonania czynności w nich opisanych, a ich wiarygodność i rzetelność nie budziły wątpliwości Sądu. Zeznania powódki oraz świadka D. W. Sąd uznał za wiarygodne, korespondujące z całym pozostałym materiałem dowodowym. Osoby te zeznawały o faktach, których były

naocznymi świadkami, ich relacje są logiczne i racjonalne. Co do stanu psychicznego powódki po śmierci P. W., jak i również więzi łączącej ją ze zmarłym Sąd oparł się na zeznaniach powyższych osób. Zdaniem Sądu zeznania te są wyważone i wewnętrznie spójne.

Sąd w zakresie ustalenia stanu psychicznego powódki po śmierci męża, jak również negatywnych konsekwencji powstałych w skutek śmierci męża oraz więzi łączącej członków rodziny oparł się na opinii biegłego specjalisty z zakresu psychiatrii. Opinię powyższą Sąd uznał za wiarygodną i kompletną. Wnioski opinii powołanego w sprawie biegłego Sąd podzielił w całości. Biegła wnikliwie zapoznała się z materiałem dowodowym w sprawie i w sposób wszechstronny i wyczerpujący dokonała jego analizy. Wnioski opinii są rzeczowe i logiczne, w ocenie Sądu nie budzą żadnych zastrzeżeń.

Sąd zważył, co następuje:

Stan faktyczny w sprawie był w zasadzie bezsporny. Sprawca wypadku podlegał obowiązkowemu ubezpieczeniu od odpowiedzialności cywilnej i umowę ubezpieczenia zawarł z pozwanym towarzystwem ubezpieczeń. Pozwane towarzystwo, co do zasady przyjęło odpowiedzialność sprawcy za szkodę. Spór w niniejszej sprawie sprowadza się do ustalenia czy wobec wypłaty odszkodowania powódce należy się jeszcze prawo do zasądzenia zadośćuczynienia, a jeżeli tak to w jakiej wysokości.

Podstawę żądania powódki stanowił przepis art. 822 k.c. oraz art. 9, art. 35 i art. 36 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych i art. 415 w zw. z art. 436 par 1 k.c. oraz art. 448 k.c. w zw. z art. 24 k.c. dotyczący zadośćuczynienia.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że powódka otrzymała odszkodowanie w wysokości 70.000 zł tj. 30.000 zł na podstawie decyzji ubezpieczyciela oraz 40.000 zł zasądzonych w postępowaniu w sprawie IC 5/08. Podstawą przyznania odszkodowania był przepis art. 446 §3 k.c. z którego wynika, że Sąd może przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego stosowne odszkodowanie, jeżeli wskutek jego śmierci nastąpiło znaczne pogorszenie ich sytuacji życiowej. Orzekający w sprawie przyznania odszkodowania sąd zaznaczył iż, znaczne pogorszenie sytuacji życiowej obejmuje niekorzystne zmiany bezpośrednio w sytuacji materialnej najbliższych członków rodziny zmarłego, ale też zmiany w sferze dóbr niematerialnych, które rzutują na ich sytuację materialną. Utrata osoby bliskiej wywołuje bowiem nie tylko cierpienia psychiczne, ale w konsekwencji szkody natury majątkowej.

Ustawą z 30.05.2008 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 731), która weszła w życie 3.08.2008 r., do art. 446 k.c. dodano § 4, który pozwala najbliższym członkom rodziny zmarłego domagać się od osoby odpowiedzialnej za jego śmierć zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Roszczenie to może być kumulowane z innymi roszczeniami uregulowanymi w art. 446 k.c., nie wyłączając jego § 3. Jednak z uwagi na chwilę śmierci tj. 2006 rok o raz termin wejście w życie powyższego przepisu oraz braku w tym zakresie uregulowań intertemporalnych przepis art. 446§4 k.c. nie ma zastosowania do niniejszego postępowania.

W tym przypadku należy zastosować przepis art. 448 k.c. w zw. z art. 24§1 k.c. Zgodnie z treścią art. 448 k.c. w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Pozwany zarzucał, iż już w postępowaniu o zasądzenie odszkodowania Sąd brał pod uwagę rozmiar krzywdy powódki. Po dokonaniu analizy uzasadnienia wyroku w sprawie IC 5/08 nie można się zgodzić z takim twierdzeniem. Jak powyżej wskazano podstawą wyroku był przepis art. 446§3 k.c. dotyczący pogorszenia sytuacji życiowej. Faktycznie zasadnym było badanie przeżyć psychicznych powódki związanych ze śmiercią osoby najbliższej w tym rozmiarze krzywdy, ale wykonywane to było w kontekście sytuacji życiowej i materialnej.

Natomiast przepisy art. 448 k.c. w zw. z art. 24§1 k.c. dotyczą badania wielkości krzywdy jaką poniesiono z uwagi na śmierć osoby najbliższej. Na podstawie art. 448 k.c. kompensowana jest krzywda, a więc szkoda niemajątkowa

wywołana naruszeniem dobra osobistego, polegająca na fizycznych dolegliwościach i psychicznych cierpieniach pokrzywdzonego.

Zdaniem Sądu wobec powyższych rozważań brak jest podstaw do uznania, że wypłata odszkodowania na podstawie 446 §3 k.c. wyłączała możliwość zasądzenia zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c. w zw. z art. 24§1 k.c.

W ocenie Sądu nie budzi wątpliwości, że dobra, których ochrony dochodzi powódka, należą do szczególnego rodzaju dóbr osobistych chronionych prawem, które określić można jako więź rodzinna. Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały z 22 października 2010 r. (III CZP 76/10, LEX numer 604152) stwierdził, że więzi rodzinne stanowią fundament prawidłowego funkcjonowania rodziny i podlegają ochronie prawnej (art. 18 i 71 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 23 k.c.).

Wobec powyższego zasadnym jest określenie wysokości zadośćuczynienia należnego powódce w związku z cierpieniami jakie odczuwała na skutek nagłej i przedwczesnej śmierci męża.

Sąd uznał, że roszczenie powódki w tym zakresie jest częściowo zasadne.

Należy wskazać, że małżeństwo państwa W. było zgodne, a więź ich łącząca była silna. Zmarły czynnie brał udział w życiu rodziny, wychowywał dzieci, a w okresach kiedy powódka pracowała przejmował obowiązki domowe w czasie jej nieobecności.

Po śmierci męża powódka korzystała z pomocy psychologa oraz psychiatry. Miała poważne problemy ze snem i w związku z powyższym przepisano jej leki nasenne. Nic ją nie interesowało, straciła apetyt, chciała, żeby wszyscy dali jej spokój. Wychowaniem dzieci zajęła się w tym okresie teściowa. Wsparcie powódka znalazła również u brata zmarłego męża. Powyższy stan psychiczny powódki trwał ok. 1,5 roku. W związku z faktem, że zmarły był jedynym żywicielem rodziny powódka podjęła pracę zaproponowaną jej przez dotychczasowego pracodawcę męża. Za uzyskane odszkodowanie zakupiła mieszkanie gdzie po 6 latach od śmierci męża przeprowadziła się z trójką dzieci. Powódka musiała być również wsparciem dla swych dzieci. Najstarszy syn podczas odwiedzin grobu ojca rzucał się na pomnik i płakał. Również, gdy dzieci podrosły płakały za ojcem. Życie powódki po śmierci męża zmieniło się diametralnie. Musiała poradzić sobie zarówno z własnym cierpieniem jak i cierpieniem dzieci. A. W. w jednym momencie straciła najbliższą osobę, oraz musiała wypełnić pustkę po mężu w życiu dzieci. Państwo Wychowanie byli młodym małżeństwem, mieli plany co do swojej przyszłości, jednak w chwili śmierci P. wszystko to legło w gruzach.

Życie powódki do dnia dzisiejszego nie wróciło do równowagi. Pomimo stabilnej sytuacji rodzinno-finansowej wspomnienie śmierci męża wywołuje nadal ból i łzy. Nadal w okresie świątecznym powódka odczuwa niezapełnioną pustkę po stracie męża. Pomimo upływu 15 lat od jego śmierci, A. W. nie związała się z nikim ponownie. W okresie żałoby zachowanie powódki przejawiało zaburzenia depresyjne, doszło do dezorganizacji życia, jednak ostatecznie proces żałoby zakończył się. Jasnym jest, że w chwilach trudnych, zwłaszcza dotyczących samotnego rodzicielstwa brak męża jest szczególnie odczuwalny. Powódka borykała się ze swoim cierpieniem, cierpieniem swych dzieci, ich buntem, niestety nie mogła liczyć na pomoc małżonka.

Nagła i tragiczna śmierć P. W. była dla niej szokiem. Powódka nie może się z powyższym pogodzić.

Zdaniem Sądu powyższe niewątpliwie wskazuje siłę łączącej małżeństwo więzi i co za tym idzie stratę oraz cierpienie jakie odczuwała powódka. Jednak należy również mieć na uwadze fakt, że powódka funkcjonuje normalnie, a od śmierci męża minęło 15 lat.

Należy zaznaczyć, że zadośćuczynienie przysługuje za doznaną krzywdę rozumianą jako cierpienie fizyczne i psychiczne. Ma na celu złagodzenie tych cierpień i zrekompensowanie doznanej krzywdy. Niewątpliwie na wysokość zadośćuczynienia ma wpływ stopień i czas trwania cierpień psychicznych związanych ze śmiercią osoby najbliższej. Przy czym w orzecznictwie ugruntowany jest pogląd, iż zadośćuczynienie nie może być kwotą symboliczną, ale

powinno przedstawiać ekonomicznie odczuwalną wartość adekwatną do warunków gospodarki rynkowej (tak też Sąd Apelacyjny w Gdańsku w wyroku z dnia 31 grudnia 2010 roku, III APa 21/10, POSAG 2011/1/51-78).

Należy pamiętać, że śmierć P. W. nastąpiła w 2006 r. tj. prawie 14 lat przed złożeniem pozwu. Niewątpliwie upływ czasu ma wpływ na intensywność odczuwanej krzywdy i cierpienia przez A. W.. Ponadto, powódka w okresie po śmierci męża mogła liczyć na wsparcie rodziny tj. teściowej oraz brata męża, co zapewne w znacznym stopniu miało wpływ na złagodzenie odczuwanego cierpienia.

Biorąc wszystkie powyższe okoliczności pod uwagę Sąd uznał, że wysokość zadośćuczynienia dochodzona pozwem jest jednak zbyt wysoka. Zasadnym jest uznanie za właściwe zadośćuczynienie do kwoty 30 000 zł.

W pozostałym zakresie powództwo podlegało zatem oddaleniu.

O roszczeniu odsetkowym decyduje art. 481 k.c. Sąd zasądził odsetki od dnia 17 czerwca 2021r. tj. od dnia wyrokowania.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. Sąd uwzględnił powództwo w 50 %. Jednak, biorąc pod uwagę charakter sprawy, czyli fakt, że jest to postępowanie o zadośćuczynienie, którego wysokość zależy od uznania Sądu i brak jest ustawowych, kwotowych ram jego określenia, trudnym jest do wskazania dla strony powodowej kwoty jaka może zostać orzeczona. Wobec powyższego Sąd uznał za zasadne odstąpienie od obciążania kosztami powódki i orzekł jak w pkt 3 wyroku.